

Ocak 2023

GİRİŞİM (STARTUP) NASIL KURULUR?

(Bu makale 30 Ocak 2023 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Yeni bir ticari girişim kurma fikri genç nesil başta olmak üzere pek çok kişiye cazip geliyor. Türkiye, genç nüfusu sayesinde kısa sürede birçok "unicorn" (1 milyar ABD doları değerlemeyi aşan girişim) ve hatta "decacorn"a (10 milyar ABD doları değerlemeyi aşan girişim) ev sahipliği yaparak yabancı yatırımcıların dikkatini çeker hale geldi.

Yenilikçi bir fikre sahip olduğunu düşünen pek çok kişi bu fikri ilgili alana sunarak belki de Türkiye'nin bir sonraki unicorn'ü olmayı hedefliyor. Ancak girişim kurmanın sadece güzel bir iş fikri bulmaktan ibaret olmadığını göz önünde bulundurmak gerekiyor. Bir fikri gerçeğe dönüştürürken ilk günden itibaren doğru hukuki adımları atmak önemli. Bu yazı dizimizde girişimlerin kuruluşundan son yatırım turuna kadar olan süreç için bir yol haritası paylaşacak ve dikkat edilmesi gereken temel hususları açıklayacağız.

Öncelikle, büyümeyi ve yatırım almayı hedefleyen bir girişimin ayrı hukuki bir varlığının olması gerekiyor, bunu sağlamak için ise Türk hukuku çerçevesinde en doğru adım bir şirket kurmak. Türk hukukunda şirketler, temel olarak şahıs şirketleri ve sermaye şirketleri olarak ikiye ayrılıyor. Şahıs şirketi kurmak daha kolay bir prosedür gibi görülse de şahıs şirketlerinin temel unsuru şirketin kendisi değil, şahıslardır; ayrıca bu şirket yapısının sağlam bir şekilde büyümeye ve kurumsallaşmaya pek elverişli olduğu söylenemez. Öte yandan, sermaye şirketlerinde, yani limited ve anonim şirketlerde, şirketin tüzel kişiliği şahıs şirketlerine göre daha ön planda bulunuyor. Anonim ve limited şirketten her ikisi de sermaye şirketi olmasına rağmen aralarında farklar var.

Bahsetmek gereken ilk fark şirket ortaklarının sorumluluk rejimi. Anonim şirketlerde pay sahipleri – bazı istisnalar hariç – yalnızca sermaye paylarıyla sınırlı şekilde sorumluyken, limited şirketlerde ortakların kamu borçlarından ve belirli bazı ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinden de sorumluluğu bulunuyor. Dolayısıyla, limited şirketlerde pay sahiplerinin sorumluluğu bakımından şahıs şirketlerine benzer şekilde şahıs unsuru kimi durumlarda ön plana çıkıyor, hatta ortaklar kendi malvarlığı ile sorumlu olabiliyor. Ancak anonim şirketler, prensipte yalnızca şirketin malvarlığı ile sorumludur. Kuruluş anında bu sorumluluk sistemi çok dikkat çekmese de uzun vadede, özellikle şirket büyüdükçe, ortaklar açısından önemli olabiliyor.

Önemli bir diğer fark şirketlerin sermaye yapısından kaynaklanıyor; bu iki tip şirket, minimum sermaye tutarı, pay sahibi sayısı gibi konularda birbirinden ayrılıyor. Örneğin, anonim şirketlerin 500'e kadar pay sahibi olabiliyorken limited şirketlerde bu sayı 50; ayrıca limited şirketlerin halka arz edilmesi mümkün değil. İlk bakışta 50 pay sahibi bile yeterli bir sayı gibi görünse de yatırım alma süreçlerinde veya çalışanlara pay opsiyonu tanınması gibi durumlarda bu sınırlama şirketleri zor durumda bırakabiliyor. Ek olarak, anonim şirket paylarının devri oldukça kolay bir prosedüre tabi iken limited şirketlerde bazı ek hukuki adımların tamamlanması gerekiyor. Ancak şunu

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

belirtmekte fayda var ki, bu iki şirket tipinde birinden diğerine tür değişikliği gerekli işlemler tamamlandığında her zaman yapılabilir.

Kuruluş aşamasında girişim şirketinin pay sahipliği yapısına da dikkat etmek gerekiyor. Şirketi kurarken kimlerin ne oranda ortak olacağı dikkatle değerlendirilmeli. Özellikle anonim şirketlerde bir ortağı şirketten çıkartmak çok zor olduğu gibi, ileride alınacak yatırımları düşünerek pay sahipliği oranlarını ilk günden bu doğrultuda belirlemek gerekiyor. Kritik zamanlarda şirketi idare etmek için gereken çoğunluğun ve yönetimin elde olması hayatı çok kolaylaştırabiliyor, bunlara ilerleyen yazılarımızda daha detaylı olarak değineceğiz.

Kuruluş kapsamında son olarak pay senedi basılması konusu öne çıkıyor. Pay devri, ortaklara getirdiği gelir üzerinden çeşitli vergilere tabi tutuluyor, ancak bunun bazı istisnaları var. Bu istisnalardan faydalanabilmek ve payların korumasını artırmak için en sağlam adım kuruluş ile pay senedi basmak olur. Örneğin anonim şirketlerde belli bir süre elde tutulan pay senetleri devredildiğinde gelir vergisinden muaf olunuyor ki bu oldukça ciddi bir avantaj. Kuruluş ile pay senedi basıp bu süre hemen başlatılabilir; zaten pay senetlerinin varlığı yatırımcılara pay devri yapılmasını da çok kolaylaştırır.

Özetle, bir girişim kurmak her ne kadar heyecan verici bir süreç olsa da iyi bir fikir ve iş planı başarılı bir girişim için yeterli olmayabilir. Şirketin ilk anından itibaren sağlam bir geleceğinin olması için gerekli hukuki planlamaların da dikkatle yapılması gerekiyor.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr

Av. Nisanur Yılmaz

nyilmaz@kolcuoglu.av.tr